

Emigrant w podróży czy podróżnik na emigracji?

- [Wprowadzenie](#)
- [Badanie 1](#)
- [Animacja RSA](#)
- [Film](#)
- [Badanie 2](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

-
- Źródło: Ryszard Mozgol, *Bóg tak chce! Historia wypraw krzyżowych*, dostępny w internecie: piusx.org.pl [dostęp 6.07.2020 r.].

Materiał jest częścią serii „**Statystycznie rzecz biorąc**”.

Podróż... To słowo zazwyczaj kojarzy się z przyjemnością, zwiedzaniem, poznawaniem świata. Ale czy zawsze i wszystkim? Czy dla uciekinierów z terenów ogarniętych wojną podróż nie jest przymusem? Czy ci, którzy samotnie opływają, objeżdżają lub oblatują kulę ziemską, są tylko podróżnikami?

Twoje cele

- Scharakteryzujesz odrębności i powiązania między dwoma typami ruchliwości społecznej: poziomą i pionową.
- Porównasz turystykę i migrację jako dwa rodzaje ruchliwości poziomej.
- Rozwiniesz sentencję Heraklita: „*Panta rhei*” (wszystko płynie), odwołując się do znanych ci przykładów społecznej ruchliwości poziomej i pionowej.

Dla zainteresowanych

**Badania opinii publicznej:
historia, metody i ośrodki**

Badanie opinii publicznej

Migracje

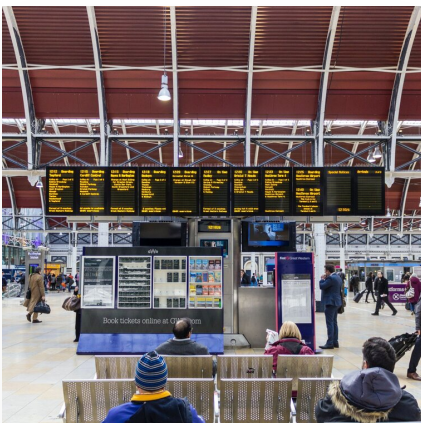
**Procesy migracyjne do
Europy i w obrębie
kontynentu**

**Modele polityki wobec
imigrantów – asymilacja,
wielokulturowość,
wykluczenie**

**Modele polityki wobec
imigrantów w Europie**

Imigranci w Polsce

**Polityka państw wobec
imigrantów**

Badanie 1

Polecenie 1

Poszukaj w dostępnych źródłach informacji na temat programu „Work and Travel” i przeanalizuj jego założenia.

Odpowiedz na pytanie, wybierając jedną z zaproponowanych odpowiedzi.

Ćwiczenie 1

Jak twoim zdaniem należy traktować studentów wyjeżdżających na rok do USA lub Australii w ramach programu Work & Travel: jako migrantów czy turystów?

☐ jako migrantów

☐ jako turystów

☐ nie ma różnicy między migracją a turystyką

Porównaj swoją odpowiedź z propozycjami innych uczniów. Czy między waszymi odpowiedziami były duże rozbieżności?

Ćwiczenie 2

Rozważ następujące problemy.

Jakie pierwsze skojarzenia pojawiają się w twojej głowie na dźwięk słowa „emigracja”? Jak myślisz, czym te skojarzenia są determinowane?

Jakie pierwsze skojarzenie pojawiają się w twojej głowie na dźwięk słowa „imigranci”? Jak myślisz, czym te skojarzenia są determinowane?

Czy dostrzegasz jakieś konsekwencje coraz większej ruchliwości społecznej we współczesnym świecie? Jakie negatywne? Jakie pozytywne?

Obecnie na świecie żyje kilka miliardów ludzi. Jak myślisz, jak na ich przemieszczanie się w przestrzeni całego świata wpłynie podwojenie obecnej liczebności? Jakie będą tego konsekwencje (pozytywne i negatywne)?

Czy turystyka zawsze kojarzy się z wypoczynkiem, a migracja z problemami życiowymi migranta?

Przedyskutuj swoje odpowiedzi z koleżankami i kolegami z klasy. Przeanalizuj, czy bardzo się różnicie w swoich odpowiedziach. Ustalcie wspólnie, z czego to wynika.

Animacja RSA

Polecenie 1

Zapoznaj się z animacją i zwróć uwagę zarówno na podobieństwa, jak i różnice między turystą a migrantem.

Podróżnicy w zglobalizowanym świecie

Film dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/D1Epr7uNj>

Muzyka: Max H., *Happy Gypsy*, licencja: Artlist.

Oprac. na podst.: Jessica Savage-Hanford, *Migracja kontra turystyka*, publica.pl [dostęp 20.05.2021].

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Film nawiązujący do treści materiału Podróżnicy w zglobalizowanym świecie.

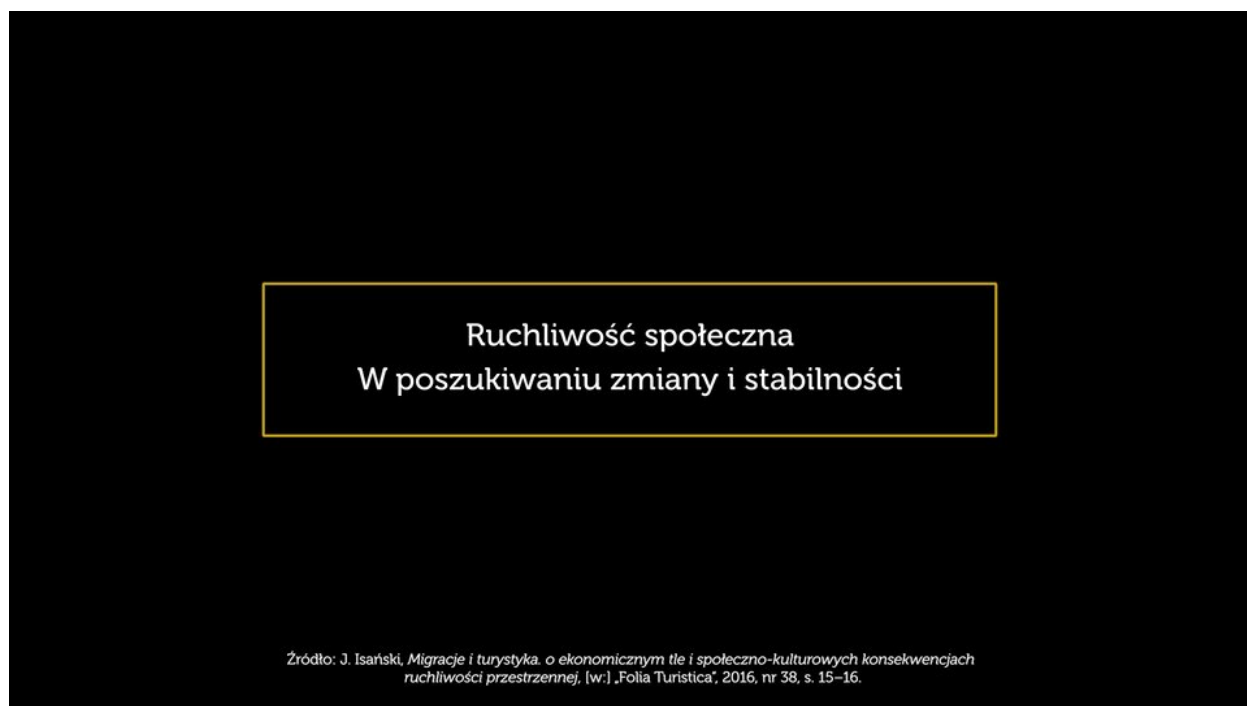
Ćwiczenie 1

Porównaj sytuację turysty, który może doświadczyć krótkotrwałego szoku kulturowego, z migrantem, który przebywając w obcym kraju, może żyć stale pomiędzy dwoma światami i kulturami.

Film

Polecenie 1

Zapoznaj się z filmem. Skoncentruj swoją uwagę na takich zagadnieniach jak: rodzaje **ruchliwości społecznej**, ich przejawy, przyczyny oraz konsekwencje.

Film dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/D10w8dyt0>

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Film nawiązujący do treści materiału Ruchliwość społeczna. W poszukiwaniu zmiany i stabilności.

Ćwiczenie 1

Zdecyduj, które stwierdzenia są prawdziwe, a które fałszywe.

Stwierdzenie	Prawda	Fałsz
Człowiek (jako gatunek) od zarania dziejów prowadzi osiadły tryb życia.	☐	☐
Diaspora powstaje jako wynik migracji.	☐	☐
Jednostka nie może brać udziału jednocześnie w dwóch procesach ruchliwości: poziomej i pionowej.	☐	☐
Wyprawy krzyżowe są przykładem turystyki historycznej.	☐	☐
Mieszkańcy dawnych kolonii przybywający do kraju kolonizatorów to zarówno emigranci, jak i imigranci.	☐	☐
Turysta na wycieczce w odległe zakątki świata i migrant poszukujący pracy to dwa przykłady tego samego typu ruchliwości społecznej.	☐	☐

Ćwiczenie 2

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

((Ryszard Mozgol

Bóg tak chce! Historia wypraw krzyżowych

Nie udało się utrzymać w ryzach niekarnej plebejskiej zbieraniny, która wbrew napomnieniom papieża i baronów na przełomie 1095-96 r. ruszyła na „swoją” krucjatę. Jeden z kronikarzy pierwszej krucjaty pisał: Ubodzy ludzie podkuli swe woły jak konie, zaprzęgli je do dwukołowych wózków, załadowali je swymi ubogimi zapasami i posadzili na nie swoje małe dzieci, aby w ten sposób wlec je za sobą. A gdziekolwiek dzieci ujrzały w dali warowny gród czy miasto, dopytywały się natarczywie, czy to już jest Jeruzalem, do którego wędrują. Pierwszą grupę poprowadził francuski rycerz Walter Sans-Avoir („Bez Mienia”) z ośmioma ubogimi rycerzami. Kilkutysięczny tłum, przez Francję, Niemcy i Węgry dotarł ok. 15 maja 1096 r. do granicy bizantyjskiej pod Belgradem nad rzeką Sawą (...) Tuż za nimi podążał kilkunastotysięczny tłum prowadzony przez Piotra Pustelnika. Niecierpliwy, ciemny, bez dowództwa, bez dyscypliny i... głodny. (...) Bizantyjscy wróżbici przepowiadali nadejście szarańczy, a lud grecki wierzył wróżbitom.

Źródło: Ryszard Mozgol, *Bóg tak chce! Historia wypraw krzyżowych*, dostępny w internecie: piusx.org.pl [dostęp 6.07.2020 r.].

Uzasadnij, że fakty, o których pisze autor artykułu, można analizować w kategoriach ruchliwości społecznej.

Słownik

panta rhei

(z gr. – wszystko płynie); sentencja Heraklita, filozofa w starożytnej Grecji (ok. 540 p. n. e. – ok. 480 p. n.e.) wyrażająca brak stałości w świecie wynikające z faktu, że zmiana jest jego centralnym elementem

ruchliwość społeczna

przemieszczanie się jednostek albo całych grup w strukturze społecznej; dzieje się to zarówno w ramach istniejącej struktury społeczeństwa, jak i z powodu zmian tej struktury

status członka grupy

pozycja (osiągnięte przez jednostkę miejsce) w hierarchicznej strukturze grupy i związany z nią prestiż społeczny (status społeczny – w strukturze społeczeństwa)

Badanie 2

Weź pod uwagę dotychczasowe rozważania z Badania 1, wykonanych ćwiczeń oraz przedstawionych materiałów i ponownie odpowiedz na pytanie, wybierając jedną z zaproponowanych odpowiedzi.

Ćwiczenie 1

Jak, twoim zdaniem, należy traktować studentów wyjeżdżających na rok do USA lub Australii w ramach programu Work & Travel: jako migrantów czy turystów?

☐ jako migrantów

☐ jako turystów

☐ nie ma różnicy między migracją a turystyką

Porównanie wyników badań

Ćwiczenie 2

Przeanalizuj różnice w procentowych rozkładach odpowiedzi na pytanie sondażowe.

Porównaj odpowiedzi z obu sondaży przeprowadzonych w klasie. Rozważ ewentualne przyczyny w różnicach poszczególnych wskaźników procentowych (jeśli uznasz je za istotne). Czy refleksja nad pytaniami po pierwszym sondażu oraz treści zamieszczonych materiałów mogły wpłynąć na zmianę wskazań części z was? Jeśli tak, przedstaw, których wskazań i uzasadnij dlaczego. Jeśli nie, również uzasadnij.

Dla nauczyciela

Autorka: Paulina Wierzbińska

Przedmiot: Wiedza o społeczeństwie, Wiedza o społeczeństwie 2022

Temat: Emigrant w podróży czy podróżnik na emigracji?

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres rozszerzony

Podstawa programowa:

Zakres rozszerzony

III. Struktura społeczna i problemy społeczne.

Uczeń:

1) podaje przykłady i wyjaśnia uwarunkowania pionowej i poziomej ruchliwości społecznej.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje obywatelskie;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- charakteryzuje odrębności i powiązania między dwoma typami ruchliwości społecznej: poziomą i pionową;
- porównuje turystykę i migrację jako dwa rodzaje ruchliwości poziomej;
- rozwija sentencję Heraklita: „*Panta rhei*” (wszystko płynie), odwołując się do znanych mu przykładów społecznej ruchliwości poziomej i pionowej.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- dyskusja;
- rozmowa nauczająca z wykorzystaniem ćwiczeń interaktywnych;
- badanie sondażowe.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda;
- telefony z dostępem do internetu.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. Zadaniem uczniów jest poszukanie w dostępnych źródłach informacji na temat programu „Work and Travel” (np. na portalach The Best Way – tbw.pl, i Camp America – campamerica.pl) i przeanalizowanie jego założeń.

Faza realizacyjna:

1. Zalogowany na platformie nauczyciel wyświetla na tablicy interaktywnej (lub za pomocą rzutnika) trzy pytania sondażowe z sekcji „Badanie 1”. Uczniowie na telefonach komórkowych lub tabletach logują się do systemu, dołączają do lekcji i przystępują do odpowiedzi na zadane pytanie. Nauczyciel, korzystając ze swojego panelu użytkownika, wyświetla zestawienie odpowiedzi uczniów. Chętne osoby mogą uzasadnić swój wybór.
2. Podział klasy na grupy. Każdy zespół rozważa problemy przedstawione w ćwiczeniu 2 w sekcji „Badanie 1”. Następnie reprezentanci grup przedstawiają efekty pracy, które są wspólnie dyskutowane przez uczniów.
3. Praca w parach z materiałem zamieszczonym w sekcji „Animacja RSA”. Uczniowie zapoznają się z treścią materiału. Wykonują dołączone do niego ćwiczenie – porównują sytuację turysty, który może doświadczyć krótkotrwałego szoku kulturowego, z migrantem, który przebywając w obcym kraju, może żyć stale pomiędzy dwoma światami i kulturami. Chętne/wybrane pary przedstawiają swoje pomysły, a pozostali uczniowie ustosunkowują się do nich. Nauczyciel w razie potrzeby uzupełnia wypowiedzi, udziela też uczniom informacji zwrotnej.
4. Dyskusja za i przeciw na temat: „Czy zmiany w świadomości wynikające z podróży wpływają na nasze pojmowanie życia codziennego?”. Chętne/wybrane osoby

przedstawiają swoje argumenty i kontrargumenty. Na koniec formułują wnioski.

5. Praca z filmem. Uczniowie w formie mapy myśli wynotowują najważniejsze ich zdaniem informacje. Następnie prowadzą dyskusję, która pozwala lepiej zrozumieć poruszaną tematykę.

Faza podsumowująca:

1. Uczniowie ponownie odpowiadają na pytania sondażowe postawione na wcześniejszym etapie zajęć (w sekcji „Badanie 2”). Wyniki są wyświetlone na tablicy interaktywnej.
2. Podział na grupy. Każda z nich wykonuje ćwiczenie 2 w sekcji „Badanie 2”. Uczniowie porównują wyniki badań przeprowadzonych w klasie. Przedstawiciele zespołów prezentują odpowiedzi, które są wspólnie omawiane i porównywane.
3. Omówienie przebiegu zajęć, przedstawienie mocnych i słabych stron pracy zespołów i przekazanie informacji zwrotnej.

Praca domowa:

1. Uczniowie wykonują ćwiczenia interaktywne, których nie rozwiązali na zajęciach.

Materiały pomocnicze:

- *Encyklopedia socjologii*, Warszawa 1998.
- *Osobowość a społeczne zachowanie się ludzi*, red. Janusz Reykowski, Warszawa 1980.
- Anthony Giddens, *Socjologia*, Warszawa 2004.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedium:

- Uczniowie mogą wykorzystać multimedium z sekcji „Animacja RSA” jako inspirację do przygotowania własnej prezentacji multimedialnej.